

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1172/2019
03.06.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Михаило Крстић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Велисав П. Мићић, адвокат из ..., ради утврђења права својине и дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6730/18 од 29.11.2018. године, у седници одржаној 03.06.2021. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6730/18 од 29.11.2018. године и пресуда Вишег суда у Ужицу П 27/16 од 10.09.2018. године у ставу првом, другом и четвртом изреке и у том делу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 27/16 од 10.09.2018. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име сувласничког удела у грађевинским машинама исплати 43.118,18 евра, у динарској противвредности по продајном курсу НБС на дан исплате, са законском каматом која је предвиђена Законом о законској камати сходно члану 4. став 1. закона, почев од 15.06.2018. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име неисплаћене ортачке зараде исплати 13.409.086,73 динара, са законском каматом која је предвиђена Законом о затезној камати сходно члану 4. став 1. закона, почев од 15.06.2018. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име неисплаћене ортачке зараде исплати још 6.748.476,08 динара, са законском каматом која је предвиђена Законом о затезној камати сходно члану 4. став 1. закона почев од 15.06.2018. године до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка плати 808.250,00 динара, са каматом сходно одредбама Закона о затезној камати почев од дана извршности па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 6730/18 од 29.11.2018. године, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом и четвртом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао другостепену пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 87/18) и утврдио да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је 2000. године купио булдожер марке „...“. У септембру 2001. године тужени се са тужиоцем договорио да заједнички обављају грађевинске радове булдожером и сходно том договору тужилац је туженом исплатио $\frac{1}{2}$ вредности булдожера у висини од 20.000 ДМ. Договор је био да трошкове и добит деле по пола. Странке су у почетку радиле по половину радног времена на булдожеру, један дан тужилац, један дан тужени, водећи рачуна да то буде исти број сати. Након пар месеци странке су купиле багер „...“, с тим што тужилац није имао новац за учешће у куповини багера, због чега су се странке договориле да његова зарада иде туженом на име исплате половине цене багера. Затим је купљено теретно возило марке „...“ и „...“ као и гредер. Странке су пословале преко радње „ВВ“, чији је оснивач и власник био тужилац и преко радње „ГГ“, чији је оснивач и власник био тужени. Тужени је уговорио посао на изградњи хотела „ДД“ у ..., где је једно време радио, али како инвеститор није уредно плаћао радове, касније се одустало од тог посла, због немогућности отплате булдожера „...“, који је у то време узет на лизинг. Месечна рата за наведени булдожер је била 2.200 евра. Странке су заједничком средствима купиле: багер „...“, година производње 1990; ровокопач – утоваривач „...“, година производње 2007; гредер „...“, година производње 1974. и багер „...“, година производње 2004. Тржишна вредност багера „...“ је 26.820 евра, багера „...“ је 22.941,35 евра; ровокопача – утоваривача „...“ је 25.975 евра и гредера је 10.500 евра. Предузетничка радња СЗР „ВВ“ ..., власништво тужиоца је у периоду од 31.03.2004. године закључно са 01.10.2011. године евидентирала прилив новчаних средстава на текући рачун у укупном износу од 8.318.537,35 динара, одлив новчаних средстава са текућег рачуна у укупном износу од 8.520.933,15 динара, утрошак новчаних средстава за плаћање рачуна и услуга који се односе на пословање предузетничке радње у укупном износу од 1.570.061,27 динара, а разлика између евидентираног прилива новчаних средстава на текући рачун и утрошка новчаних средстава за плаћање рачуна и услуга који се односи на пословање предузетничке радње је 6.748.476,08 динара и представља зараду тужиоца остварену кроз пословање предузетничке радње за читав период за који су достављени изводи текућег рачуна. За предузетничку радњу СЗР „ГГ“ ..., власништво туженог, у периоду од 09.01.2002. године закључно са 10.08.2011. године евидентиран је прилив новчаних средстава на текући рачун у укупном износу од 98.464.457,62 динара, одлив новчаних средстава са текућег рачуна у износу од 65.584.734,43 динара, утрошак новчаних средстава за плаћање рачуна и услуга који се односе на пословање предузетничке радње у укупном износу од 64.897.808,08 динара, а разлика између евидентираног прилива новчаних средстава на текући рачун и евидентираног утрошка новчаних средстава за плаћање рачуна и услуга који се односе на пословање предузетничке радње износи 33.566.649,54 динара и представља зараду туженог остварену кроз пословање предузетничке радње СЗР „ГГ“ ... за читав период за који су достављени изводи текућег рачуна.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да су странке закључиле усмени уговор о ортаклуку, јер су се обавезале да

удруже свој рад и имовину ради постизања одређене добити и њене поделе, а да имовину коју су странке унеле у ортаклук представља булдожер марке „...“ чија је вредност у време закључења уговора била 40.000 немачких марака, од чега је тужилац туженом исплатио половину вредности истог у висини од 20.000 ДМ, да имовину стечену у току трајања ортаклука представљају и предметне машине и да су странке током трајања уговора о ортаклуку оствариле добит у висини од 40.315.125,62 динара, применом правних правила параграфа 723 - 758 Српског грађанског законика. С обзиром да су нижестепени судови закључили да је договор између странака био да трошкове и добит деле по пола, обавезали су туженог да тужиоцу исплати $\frac{1}{2}$ противвредности машина које су купљене за време трајања уговора о ортаклуку и половину зараде.

По оцени Врховног касационог суда, побијана одлука у оспореном делу је заснована на погрешној примени материјалног права, услед чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

Према параграфу 723. Српског грађанског законика, који се примењује као правно правило на основу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и у току непријатељске окупације, уговор ортачки бива онда, кад се два или више њих лица сложе, да свој труд, или и ствари своје уложе на то, да корист се отуд добије, међу собом деле. Из наведеног следи да се уговором о ортаклуку узајамно обавезују два или више лица да уложе свој рад и/или имовину ради постизања заједничког циља, имовинске користи и њене поделе. Да би се неко сматрао ортаком неопходно је да је уложио свој рад и/или имовину у ортаклук и да учествује у подели заједничке користи. Наведена два елемента уговора о ортаклуку морају бити јасно дефинисана.

Тужбени захтев тужиоца заснован је на тврдњи да је између њега и туженог закључен усмени уговор о ортаклуку, да су за време трајања уговорног односа купљене предметне машине и остварена новчана корист, која није подељена, са којих разлога тражи исплату $\frac{1}{2}$ противвредности предметних машина и новчане користи цео период трајања уговора о ортаклуку.

По оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови закључили да је између странака закључен усмени уговор о ортаклуку, јер су се странке договориле да уложе свој рад и заједничку имовину - булдожер марке „...“, ради постизања имовинске користи и њене поделе. Нижестепени судови су закључили да је договор странака био да трошкове и добит деле на једнаке делове и да су странке од добити коју су оствариле заједничким радом купиле предметне машине, са којих разлога су обавезали туженог да тужиоцу исплати $\frac{1}{2}$ противвредности истих. Међутим, овакав закључак нижестепених судова се не може прихватити као правилан, с обзиром да је остало спорно од којих средстава су купљене предметне машине, односно да ли су купљене од добити које су странке оствариле заједничким радом, с обзиром да из утврђеног чињеничног стања следи да је само багер „...“ купљен тако што је купопродајну цену исплатио тужени, а да је тужилац свој део требало да исплати туженом од добити, док за остале машине није утврђено од којих средстава су купљене, а стим у вези ни судски вештак није могао да да одговор да ли су машине које су предмет спора купљене из текућих прихода. Осим што је остало спорно од којих средстава су купљене предметне машине, остала је спорна и висина новчане добити, јер није утврђено када су изведени радови, као и врста и обим радова које су

странке заједно извеле у циљу постизања новчане добити, с обзиром да су странке пословале и преко радње „ВВ“, чији је оснивач и власник био тужилац и преко радње „ГГ“, чији је оснивач и власник био тужени, са којих разлога се не може прихватити као правилан закључак нижестепених судова да сва зарада која је остварена преко радњи странака представља новчану добит коју су странке оствариле радећи заједно.

С обзиром да због погрешне примене материјалног права, правних правила параграфа 723 - 758 Српског грађанског законика, није утврђено од којих средстава су купљене предметне машине и врста и обим радова које су странке заједно извеле у циљу постизања новчане добити, то су нижестепене одлуке морале бити укинуте, како би у поновном поступку првостепени отклонио указане неправилности, утврдио наведене одлучне чињенице и донео правилну и на закону засновану одлуку.

Са изнетих разлога, одлучено је као у изреци на основу члана 416. став 2. ЗПП, а укинута је и одлука о трошковима поступка, јер иста зависи од одлуке о главној ствари.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић